
به نام خداوند جان و خرد

طبقه بندی استاندارد بین المللی تمام رشته فعالیت های اقتصادی

International Standard Industrial
Classification of all Economic Activities

فهرست مطالب

❖ مقدمه

❖ بخش اول: معرفی مفاهیم کلی طبقه بندی

❖ بخش دوم: معرفی نسخه بین المللی طبقه بندی

❖ بخش سوم: معرفی نسخه ملی طبقه بندی

❖ بخش چهارم: شیوه ثبت فعالیت و تعیین کد

مقدمه

از زمانی که انسان در اطراف خود پدیده های مختلفی را مشاهده و پی به اختلاف و تشابه بین آنها برد، در ذهن خود، پدیده های مشابه را در یک طبقه قرار داد، به همین ترتیب، سیستمی منطقی، به صورت ناخودآگاه، به وجود آمد که امروزه آن را « طبقه بندی » می نامیم. شاید اولین طبقه بندی ها را بتوان طبقه بندی زن و مرد، طبقه بندی انسان و سایر موجودات، طبقه بندی بین موجودات زنده و غیر زنده و... نامید.

بخش اول: معرفی مفاهیم کلی طبقه بندی

تعریف طبقه بندی

طبقه بندی تحت نظم درآوردن منطقی عناصر مختلف بر اساس یک یا چند صفت قابل تمیز از یکدیگر به شکل جامع و مانع است.

اهداف اساسی استفاده از طبقه بندی ها

- رشد و توسعه آمارهای بین المللی و ارتقای مقایسه پذیری آن ها
 - هماهنگی فعالیت های آماری در دستگاه های اجرایی
 - ایجاد امکان آرایه اطلاعات به شکل قابل استفاده برای سیاست گذاران، پژوهشگران و سایر کاربران
 - تبدیل اطلاعات و داده های حرفی به داده های عددی (کد) در رده ها و دسته های مشخص و تعریف شده
 - استفاده از طبقه بندی های بین المللی به عنوان یک مدل ساختاری برای کشورهای در حال توسعه به منظور اصلاح طبقه بندی های ملی
-

سازمان‌های بین‌المللی متولی طبقه‌بندی

- ✓ اداره آمار سازمان ملل متحد (UNSD)
 - ✓ سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO)
 - ✓ سازمان بین‌المللی کار (ILO)
 - ✓ سازمان جهانی گمرک (WCO)
 - ✓ سازمان بهداشت جهانی (WHO)
 - ✓ سازمان خوار و بار کشاورزی (FAO)
 - ✓ سازمان جهانی گردشگری (WTO)
-

خانواده طبقه بندی های اجتماعی و اقتصادی

➤ طبقه بندی فعالیت های اقتصادی

- ۱ طبقه بندی استاندارد بین المللی رشته فعالیت های اقتصادی (ISIC) - مرجع
 - ۲ طبقه بندی آماری رشته فعالیت های اقتصادی درون جوامع اروپایی (NACE) - اشتقاقی
 - ۳ طبقه بندی فعالیتی کشورهای عضو اداره آمار افریقا (NAEMA) - اشتقاقی
 - ۴ نظام طبقه بندی رشته فعالیت های آمریکای شمالی (NAICS) - وابسته
 - ۵ طبقه بندی استاندارد رشته فعالیت های استرالیا و نیوزیلند (ANZSIC) - وابسته
-

خانواده طبقه بندی های اجتماعی و اقتصادی

➤ طبقه بندی های محصول

- ۱ طبقه بندی محوری محصول (CPC) - مرجع
 - ۲ نظام هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا (HS) - مرجع
 - ۳ طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (SITC) - اشتقاقی
 - ۴ طبقه بندی تجارت بین المللی خدمات (ITS) - مرجع
 - ۵ طبقه بندی برحسب رده های عمده اقتصادی تعریف شده در SITC (BEC) - اشتقاقی
 - ۶ طبقه بندی آماری محصولات بر اساس فعالیت در جامعه اقتصادی اروپا (CPA) - اشتقاقی
 - ۷ طبقه بندی محصول کشورهای عضو اداره آمار افریقا (NOPEMA) - اشتقاقی
-

خانواده طبقه بندی های اجتماعی و اقتصادی

➤ طبقه بندی مخارج براساس هدف

- ۱ طبقه بندی وظایف دولت (COFOG)
- ۲ طبقه بندی مصرف خصوصی بر حسب هدف (COICOP)
- ۳ طبقه بندی اهداف موسسات غیرانتفاعی در خدمت خانوار (COPNI)
- ۴ طبقه بندی مخارج تولیدکنندگان بر حسب هدف (COPP)

➤ طبقه بندی اشتغال ، آموزش و مشاغل

- ۱ طبقه بندی بین المللی وضعیت شغلی (ICSE) - مرجع
 - ۲ طبقه بندی استاندارد بین المللی مشاغل (ISCO) - مرجع
 - ۳ طبقه بندی استاندارد بین المللی آموزش (ISCED) - مرجع
-

خانواده طبقه بندی های اجتماعی و اقتصادی

طبقه بندی اجتماعی یا سلامت

- ۱ طبقه بندی آماری بین المللی بیماری ها و مشکلات مرتبط به سلامت (ICD-10) - مرجع
 - ۲ طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت (ICF) - مرجع
 - ۳ طبقه بندی بین المللی حساب های سلامت (ICHA) - مرجع
-

خانواده طبقه بندی های اجتماعی و اقتصادی

طبقه بندی قلمروها و کشورها

- کدهای استاندارد کشوری یا قلمرویی برای استفاده آماری (M49) - مرجع

سایر طبقه بندی ها

- ۱ طبقه بندی فعالیت ها و مخارج حفاظت محیط زیست (CEPA) - مرجع
 - ۲ طبقه بندی استاندارد بین المللی سن - مرجع
 - ۳ طبقه بندی بین المللی فعالیت ها برای آمارهای گذران وقت (ICATUS) - مرجع
 - ۴ طبقه بندی استاندارد بین المللی فعالیت های گردشگری (SICTA)
-

سابقه تدوین و بازنگری طبقه بندی ها در ایران

تهیه آمار بازرگانی خارجی (واردات و صادرات) از سال ۱۲۷۹

تهیه آمار شاخص قیمت (نرخ تورم) توسط بانک ملی در قالب طبقه بندی کالاها و خدمات از سال ۱۳۱۵

طبقه بندی فعالیت های دسته جمعی اقتصادی و کد مشاغل در سال ۱۳۳۴

طبقه بندی کالاهای صنعتی ایران - سال ۱۳۴۵

طبقه بندی فعالیت های اقتصادی در ایران، تدوین و بازنگری در سال های:

۱۳۸۵، ۱۳۸۲، ۱۳۷۳، ۱۳۷۰، ۱۳۶۵، ۱۳۶۲، ۱۳۵۵، ۱۳۴۶

راهنمای طبقه بندی محصولات تولیدی ایران در سال ۱۳۴۷

طبقه بندی بین المللی کالاها (مهر ۱۳۴۷) و تبدیل تعرفه های گمرکی مورد عمل در ایران به طبقه بندی آماری

بین المللی کالاها (فروردین ۱۳۴۸)

طبقه بندی مشاغل ایران براساس ISCO,88 - سال ۱۳۷۴

راهنمای طبقه بندی فعالیت ها ، مواد اولیه و محصولات صنعتی - سال ۱۳۷۴

طبقه بندی های تدوین و بازنگری شده در دفتر استانداردهای آماری

دفتر استانداردهای آماری طبقه بندی های ملی را همگام با نسخه جدید طبقه بندی های بین المللی از سال ۱۳۸۲ به شرح زیر تدوین و بازنگری کرده است:

- ✓ طبقه بندی سطوح آموزشی و رشته های تحصیلی ایران براساس ISCED- 1997- سال ۱۳۸۳
 - ✓ طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت (ICF)
-

طبقه بندی های تدوین و بازنگری شده در دفتر استانداردهای آماری

- ✓ طبقه بندی رشته فعالیت های اقتصادی ایران براساس ISIC,3.1 - سال ۱۳۸۵
 - ✓ طبقه بندی وضعیت شغلی بر اساس ICSE - سال ۱۳۸۵
 - ✓ کدهای استاندارد کشوری و قلمرویی برای استفاده آماری (M-49) - سال ۱۳۸۶
 - ✓ طبقه بندی فرهنگ و اوقات فراغت ایران - ۱۳۸۶
 - ✓ طبقه بندی محوری محصولات ایران براساس CPC,1.1 - سال ۱۳۸۷
 - ✓ طبقه بندی حساب های سلامت براساس ICHA - سال ۱۳۸۸
 - ✓ طبقه بندی فعالیت های گردشگری ایران براساس SICTA - سال ۱۳۸۸
-

طبقه بندی های تدوین و بازنگری شده در دفتر استانداردهای آماری

- ✓ طبقه بندی فعالیت ها و مخارج حفاظت محیط زیست ایران بر اساس CEPA
 - ✓ طبقه بندی استاندارد بین المللی سن
 - ✓ طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس ISIC,4
 - ✓ طبقه بندی مشاغل ایران بر اساس ISCO-2008
 - ✓ طبقه بندی بر حسب رده های عمده اقتصادی بر اساس BEC
 - ✓ طبقه بندی فعالیت های آماری بر اساس CSA
 - ✓ طبقه بندی بین المللی فعالیت ها برای آمارهای گذران وقت بر اساس ICATUS
-

پیاده سازی طبقه بندی

هرچند که طبقه بندی های بین المللی با توجه به شرایط عمومی اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی کشورهای عضو تهیه می شود، ممکن است در پاره ای از موارد با شرایط خاص کشوری دقیقا انطباق نداشته باشد. از این رو توصیه شده است، سازمان های آماری هر یک از کشورها با توجه به شرایط موجود و با حفظ چارچوب اصلی، تغییراتی را که لازم می دانند در طبقه بندی های بین المللی به عمل آورند.

اهداف اساسی استفاده از طبقه بندی ها

- تسهیل در برقراری ارتباط بین المللی و ایجاد امکان مقایسه پذیری
 - ایجاد امکان آرایه اطلاعات به شکل قابل استفاده برای سیاستگذاران، پژوهشگران و سایر کاربران
 - تبدیل اطلاعات و داده های حرفی به داده های عددی (کد) در رده ها و دسته های مشخص و تعریف شده
 - استفاده از طبقه بندی های بین المللی به عنوان یک مدل ساختاری برای کشورهای در حال توسعه به منظور اصلاح طبقه بندی های ملی
-

خصوصیات طبقه بندی مطلوب

- رده های آن جامع و متقابلاً منحصر به فرد باشد.
- طبقه بندی مورد نظر با سایر طبقه بندی های مرتبط قابلیت مقایسه پذیری داشته باشد.
- رده های با ثبات داشته باشد.
- رده ها با توجه به اصول طبقه بندی و محدودیت های موجود، به خوبی متعادل شده باشد.

خصوصیات طبقه بندی مطلوب

- رده ها در چارچوب استاندارد تعریف شده و با نکات توصیفی، فهرست های کدگذاری، جداول کدگذاری و جداول تطبیقی با طبقه بندی های مرتبط تکمیل شده باشد.
 - رده ها منعکس کننده ماهیت آن زمینه ای که طبقه بندی به آن مربوط است باشد.
 - طبقه بندی به وسیله راهنماها، فهرست های کدگذاری، آموزش و حمایت شوند.
-

طبقه بندی های آماری به عنوان چارچوبی
استاندارد و مقایسه پذیر برای ارایه منظم
جریان های اقتصادی و نیز به منزله ابزاری
مطمئن برای نشان دادن کمبودها و نقایص آمار
و اطلاعات به کار میرود.

ارتباط طبقه بندی با کد

در استفاده از طبقه بندی ها برای ثبت، انتقال، پردازش و بازیابی داده ها از ساختار خلاصه شده ای به نام کد استفاده می شود. به این ترتیب معمولاً \square به همراه طبقه بندی کدهای نیز انجام می گیرد و از طرف دیگر با انجام طبقه بندی است که داده ها به سادگی قابل کد شدن می شوند.

تعریف کد

بنا به تعریف مؤسسه بین المللی استاندارد (ISO)،

کد عبارت است از تغییر شکل داده، یا نمایش داده به

شکل دیگر، طبق قوانین از قبل تعیین شده.^۱

۱ ISO 5127, 1973

انواع کد

کد عددی

کد حرفی

کد حرفی عددی

کد با علائم خاص

کد میله ای

بومی سازی طبقه بندی

هرچند که طبقه بندی های بین المللی با توجه به شرایط عمومی اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی کشورهای عضو تهیه می شود، ممکن است در پاره ای از موارد با شرایط خاص کشوری دقیقا انطباق نداشته باشد. از این رو توصیه شده است، سازمان های آماری هر یک از کشورها با توجه به شرایط موجود و با حفظ چارچوب اصلی، تغییراتی را که لازم می دانند در طبقه بندی های بین المللی به عمل آورند.

اصول بومی سازی طبقه بندی

- ❖ حفظ قابلیت بین المللی
 - ❖ استفاده از توسعه کد با طبقه صفر
 - ❖ استفاده از کدهای استفاده نشده
 - ❖ توسعه کد به زیر طبقات پایین تر
 - ❖ تهیه جداول تطبیقی
-

اصول بومی سازی طبقه بندی

➤ کدهای تجزیه شده

➤ کدهای ترکیب شده

➤ مقایسه با طبقه بندی های قبلی

بخش دوم: معرفی نسخه بین المللی طبقه بندی

تاریخچه تدوین و بازنگری ISIC

- ❖ متن اولیه طبقه بندی در سال ۱۹۴۸ توسط شورای اقتصادی اجتماعی سازمان ملل پذیرفته شد و استفاده از آن به کشورهای عضو توصیه شد.
- ❖ در سال های ۱۹۵۸، ۱۹۶۸ و ۱۹۸۹ نسخه های اول، دوم و سوم طبقه بندی بازنگری و ارایه شد و در نهایت نسخه ۱/۳ نیز در سال ۲۰۰۲ مورد بازنگری قرار گرفت.
- ❖ بازنگری چهارم ISIC با هدف بازتاب بهتر ساختار کنونی اقتصاد جهان، شناسایی فعالیت های جدید که در بیست سال گذشته پدید آمده اند، آسان کردن مقایسه های بین المللی و افزایش مقایسه پذیری با طبقه بندی های محلی موجود تدوین شده است. این فعالیت از سال ۱۹۹۹ آغاز شده است و در سال ۲۰۰۸ (نسخه چاپی) مجموعه کامل ارائه شده است. در طی این مدت دو بار پیش نویس طبقه بندی برای نظرخواهی به کشورهای عضو از جمله مرکز آمار ایران ارسال شده بود.

هدف و ماهیت

- ❖ طبقه بندی ISIC یک طبقه بندی مرجع است و در آن واحد طبقه بندی «فعالیت اصلی واحدهای آماری» است.
 - ❖ فعالیت اصلی یک واحد مستقل اقتصادی، فعالیتی است که بیشترین سهم را در ارزش افزوده آن واحد ایجاد می کند. برونداد فعالیت اصلی، یک یا چند محصول اصلی و فرعی است.
 - ❖ فعالیت ثانوی فعالیت جداگانه ای است که در نهایت محصولاتی برای شخص ثالث تولید می کند و فعالیت اصلی واحد مستقل محسوب نمی شود. برونداد فعالیت ثانوی، محصولات ثانوی هستند و بیش تر واحدهای مستقل اقتصادی حداقل چند محصول ثانوی تولید می کنند.
 - ❖ فعالیت کمکی برای پشتیبانی فعالیت اصلی و ثانوی از طریق تأمین کالا یا خدمات انجام می شود.
-

هدف و ماهیت

- ISIC طبقه بندی بر اساس نوع فعالیت های اقتصادی است نه طبقه بندی کالاها و خدمات
 - چون انطباق یک به یک محصولات و فعالیت ها میسر نیست ISIC را نباید برای اندازه گیری آمار محصول به کار برد
-

هدف و ماهیت

❖ ISIC از نظر نوع مالکیت، نوع سازمان حقوقی یا نحوه عملیات هیچ گونه تمایزی قائل نمی شود چون این قبیل معیارها به خصوصیات خود فعالیت ارتباطی ندارد.

❖ واحدهای تولیدی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی که به آن اشتغال دارند طبقه بندی می شوند صرفنظر از این که کار با نیروی ماشین آلات یا به صورت دستی در یک کارخانه انجام شود.

هدف و ماهیت

❖ ISIC تفاوتی میان تولید رسمی یا غیررسمی، تولید قانونی یا غیر قانونی و تولید بازاری یا غیر بازاری نمی گذارد.

❖ فعالیت خرده فروشی یک واحد صنعتی که محصولات تولید شده در آن واحد را به فروش می رساند به عنوان یک فعالیت مستقل در نظر گرفته نمی شود.

هدف و ماهیت

- سیستم بین‌المللی ISIC یک طبقه‌بندی برای تمام رشته‌های فعالیت‌های اقتصادی از جمله فعالیت‌های صنعتی است. از این طبقه‌بندی برای دسته‌بندی واحدهای آماری مانند کارگاه‌ها یا بنگاه‌های اقتصادی، بر حسب فعالیت عمده آن، استفاده می‌شود.
 - بخش صنعت ISIC منحصر به بخش خاصی از صنایع نیست و طیف کامل صنایع سبک و سنگین، کوچک و دستی، صنایع دفاع، صنایع ذوب فلزات، صنعت چاپ، بازیافت و نفت را در بر می‌گیرد.
 - دامنه ISIC در برگیرنده فعالیت‌های تولیدی، یعنی واحدهایی که به تولید اقتصادی می‌پردازند، است.
 - تولید اقتصادی فعالیتی است که تحت مسئولیت، کنترل و مدیریت یک واحد سازمانی انجام می‌شود که از دروندادهای کار، سرمایه و کالا و خدمات برای تولید برون‌داد کالا و خدمات استفاده می‌کند.
-

هدف و ماهیت

■ معیار عمده به کار رفته در تعیین حدود گروه‌ها و بخش‌های ISIC به خصوصیات واحدهای تولید کننده مربوط می‌شود که جنبه‌های اصلی فعالیت‌های مورد نظر عبارتند از :

الف) ویژگی کالا و خدمات تولید شده

ب) موارد استفاده‌ای که کالا و خدمات برای آن به کار می‌روند

ج) نهاده‌ها، فرآیند و تکنولوژی تولید

کاربردهای طبقه بندی فعالیت های اقتصادی

- ❖ ابزاری برای جمع آوری، جدول بندی و ارایه داده های گوناگون در زمینه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مانند کشاورزی، آموزش، بهداشت، نیروی کار و...
 - ❖ پایش، تحلیل و ارزشیابی کارکرد اقتصاد در گذر زمان
 - ❖ مقایسه های ملی و بین المللی
 - ❖ تبادل اطلاعات میان سازمان های مختلف با زبانی مشترک
 - ❖ ابزاری برای اهداف بازرگانی و صنعتی
 - ❖ به کارگیری در طرح های پژوهشی
 - ❖ ابزاری برای اهداف اداری مانند جمع آوری مالیات در بخش های گوناگون، صدور پروانه های کسب و کار و ...
-

ساختار طبقه بندی

- فعالیت‌های اقتصادی به ساختاری سلسله مراتبی دارای چهار سطح از رسته‌های متقابلاً ناسازگار تقسیم شده‌اند که گردآوری، ارائه و تحلیل داده‌ها را در سطح تفصیلی اقتصاد به شکل استاندارد و قابل مقایسه بین‌المللی، آسان می‌سازد.
- رسته‌های بالاترین سطح، بخش نامیده می‌شوند که رسته‌هایی هستند که با حروف الفبا کدگذاری شده‌اند تا تحلیل اقتصادی را ساده کنند.
- بخش‌ها تمام طیف فعالیت‌های تولیدی را به گروه‌بندی‌های گسترده‌ای همچون «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری» (بخش A)، «تولیدات صنعتی» (بخش C) و «اطلاعات و ارتباطات» (بخش J) تقسیم می‌کنند.
- طبقه‌بندی سپس به رسته‌هایی به ترتیب جزئی‌تر سازمان یافته است که با عددها کدگذاری شده‌اند: قسمت‌ها دو رقمی، گروه‌ها سه رقمی و در جزئی‌ترین سطح، طبقه‌ها چهار رقمی.

ساختار طبقه بندی

- این طبقه‌بندی برای طبقه‌بندی کردن واحدهای آماری، همچون کارگاه‌ها یا بنگاه‌های اقتصادی، بر حسب فعالیت اقتصادی که به طور عمده به آن می‌پردازند استفاده می‌شود.
 - در هر سطح از ISIC، هر واحد آماری تنها به یک کد ISIC نسبت داده می‌شود.
 - مجموعه‌ای از واحدهای آماری که در یک رسته ISIC طبقه‌بندی می‌شوند پس از آن اغلب به نام یک فعالیت خوانده می‌شوند، مانند «فعالیت مبلمان» که به همه واحدهایی گفته می‌شود که در قسمت ۳۱ از ISIC (تولید مبلمان) طبقه‌بندی شده‌اند، یا «فعالیت ساخت و ساز» که به همه واحدهایی گفته می‌شود که در بخش F از ISIC (ساخت و ساز) طبقه‌بندی شده‌اند.
 - این رسته‌بندی یا تقسیم‌بندی استاندارد شده مجموعه‌ای کامل از واحدهای تولیدی یک اقتصاد، ISIC را به ابزاری مهم برای آمارهای اقتصادی - اجتماعی تبدیل می‌کند که باید در مطابقت با سیستم تولیدی اقتصاد تنظیم شوند.
-

ساختار طبقه بندی

- همه رسته‌ها در هر سطح این طبقه‌بندی متقابلاً ناسازگارند. اصول و معیارهایی که برای تعریف و توصیف این رسته‌ها استفاده شده‌اند نسبت به نسخه‌های پیشین ISIC تغییر نکرده‌ند و بر اساس دروندادهای کالاها، خدمات و عامل‌های تولید؛ فرایند و فن آوری تولید؛ مشخصه‌های برون‌داد و استفاده‌هایی که از برون‌دادها به عمل می‌آید متکی هستند.
- فعالیت‌های اقتصادی که از لحاظ این معیارها شبیه‌اند با هم در رسته‌های ISIC گروه‌بندی شده‌اند.
- در جزئی‌ترین سطح طبقه‌بندی، برای تعریف هر یک از طبقه‌های ISIC، به ویژه در طبقه‌های مربوط به خدمات، ارجحیت به فرایند و فن آوری تولید داده شده است. در سطح‌های بالاتر، مشخصه‌های برون‌دادها و استفاده‌ای که از برون‌دادها می‌شود برای ایجاد رسته‌های تجمعی که برای تحلیل سودمندترند از اهمیت بیش‌تری برخوردار می‌شوند.

ساختار طبقه بندی

- محتوا و دامنه هر رسته در طبقه بندی با یک نکته توضیحی مفصل تعریف شده است، که بحث های مرزی را نیز با ارائه مثال هایی مورد تأکید قرار می دهد که از فعالیت هایی گرفته شده اند که ممکن است مشابه به نظر برسند ولی در جای دیگری از ISIC طبقه بندی شده اند.
- برای اعمال طبقه بندی در یک واحد آماری خاص، باید اطلاعات درباره فعالیتی که واحد مزبور به آن می پردازد به دست آورده شود. این اطلاعات سپس برای یافتن رسته ای در ISIC استفاده می شود که بر اساس تعریف های ارائه شده در نکته های توضیحی با آن فعالیت مطابقت دارد.
- در عمل، اغلب ممکن است یک واحد آماری (صرف نظر از این که چه میزان دقیق تعریف شده است) به انواع گوناگونی از فعالیت ها مشغول باشد، که ممکن است به یکدیگر مربوط باشند یا به طور کامل مستقل از یکدیگر باشند. برای یافتن یک کد تکی ISIC برای این واحدها، ISIC مجموعه ای از قواعد را فراهم کرده است که باید در فرایند طبقه بندی یک واحد معین به کار گرفته شوند.

نظام کدگذاری ISIC

➤ قسمت (حروف الفبا)

➤ بخش (کدهای ۲ رقمی)

➤ گروه (کدهای ۳ رقمی)

➤ طبقه (کدهای ۴ رقمی)

ارتباط ISIC با سایر طبقه بندی ها

- ارتباط با طبقه بندی محوری محصول (CPC)
 - ارتباط با فهرست هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا (HS)
 - ارتباط با طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (SITC)
 - ارتباط با سایر طبقه بندی ها (... , ISCED , ISCO , COFOG)
-

اهداف عمده در ویرایش جدید ISIC

وجود فعالیت های اقتصادی جدید، نیازهای جدید برای تحلیل های اقتصادی

ارتباط و پیوند با سایر طبقه بندی های بین المللی

حفظ و نگهداشت ارتباط با ویرایش های قبلی طبقه

تغییرات عمده در ساختار ISIC4

➤ افزایش در قسمت ها (سطح اول)

➤ افزایش در سایر سطوح و تفصیلی تر شدن سطوح به دلیل افزایش مقایسه پذیری

➤ ارائه مفاهیم جدید (اطلاعات و ارتباطات، مدیریت پسماند، خدمات پشتیبانی و...)

تغییرات عمده در ساختار ISIC4

ISIC4	ISIC3.1		

ISIC,3

ISIC,4

<ul style="list-style-type: none"> • الف - کشاورزی، جنگلداری • ب - ماهیگیری 	<ul style="list-style-type: none"> • الف - کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری • ادغام طبقات
<ul style="list-style-type: none"> • پ - استخراج معدن 	<ul style="list-style-type: none"> • ب - استخراج معدن
<ul style="list-style-type: none"> • ت - صنعت 	<ul style="list-style-type: none"> • پ - صنعت
<ul style="list-style-type: none"> • ث - تامین برق، گاز و بخار آب گرم 	<ul style="list-style-type: none"> • ت - تامین برق، گاز، بخار و تهویه هوا • طبقه تقیصیلی • ث - تامین آب، فاضلاب، مدیریت پسماند و فعالیت های تصفیه • طبقه جدید
<ul style="list-style-type: none"> • ج - ساختمان 	<ul style="list-style-type: none"> • ج - ساختمان

ISIC,3

ISIC,4

<ul style="list-style-type: none"> • چ- عمده فروشی، خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت و کالاهای شخصی و خانگی 	<ul style="list-style-type: none"> • چ- عمده فروشی و خرده فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت
<ul style="list-style-type: none"> • ح- هتل و رستوران 	<ul style="list-style-type: none"> • خ- فعالیت های خدماتی تامین جا و غذا تفصیلی شده
<ul style="list-style-type: none"> • خ- حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات 	<ul style="list-style-type: none"> • ح- حمل و نقل و انبارداری تجزیه شده • د- اطلاعات و ارتباطات طبقه جدید
<ul style="list-style-type: none"> • د- واسطه گریهای مالی 	<ul style="list-style-type: none"> • ذ- فعالیت های مالی و بیمه تفصیلی شده

ISIC,3

ISIC,4

<ul style="list-style-type: none">• ذ- مستغلات، اجاره و فعالیت های کسب و کار	<ul style="list-style-type: none">• ر- فعالیت های املاک و مستغلات تجزیه شده• ز- فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی طبقه جدید• ژ- فعالیت های خدمات اداری و پشتیبانی طبقه جدید
<ul style="list-style-type: none">• ر- اداره امور عمومی و دفاع ؛ تامین اجتماعی اجباری	<ul style="list-style-type: none">• س- اداره امور عمومی و دفاع و تامین اجتماعی اجباری
<ul style="list-style-type: none">• ز- آموزش	<ul style="list-style-type: none">• ش- آموزش

ISIC,3

ISIC,4

<ul style="list-style-type: none"> • ژ- بهداشت و مددکاری اجتماعی 	<ul style="list-style-type: none"> • ص- فعالیت های سلامت و مددکاری اجتماعی برای انسان
<ul style="list-style-type: none"> • س- سایر فعالیت های خدمات عمومی واجتماعی و شخصی 	<ul style="list-style-type: none"> • ض- هنر، تفریح و سرگرمی طبقه جدید • ط- سایر فعالیت های خدماتی تفکیک شده
<ul style="list-style-type: none"> • ش- فعالیت های خانوارهای معمولی دارای مستخدم و فعالیت های غیرقابل تفکیک خانوارها 	<ul style="list-style-type: none"> • ظ- فعالیت خانوارها به عنوان کارفرما، فعالیت غیرقابل تفکیک خانوارها برای تولید کالاها و خدمات برای خودمصرفی
<ul style="list-style-type: none"> • ص- سازمان ها و هیئت های برون مرزی 	<ul style="list-style-type: none"> • ع- فعالیت های سازمانها و هیئت های برون مرزی

تغییرات - قسمت اول: کشاورزی، جنگل داری و ماهیگیری

- با توجه به درخواست کشورهای به ویژه کشورهای در حال توسعه، دو بخش کشاورزی و ماهیگیری ادغام شده است.

تغییرات عمده:

- ارائه مفاهیم جدید مانند کشاورزی در آب و آبی پروری در آب شیرین و آب دریا

-افزوده شدن فعالیت های پشتیبانی کشاورزی پس از برداشت محصول
*در بازنگری این بخش FAO نقش بسیار موثری داشته است.

تغییرات - قسمت پنجم: تأمین آب، فاضلاب، مدیریت پسماند و فعالیت های تصفیه

- این بخش با توجه به درخواست های نیازهای اعلام شده به منظور انعکاس بهتر فعالیت های مرتبط و مهم در حوزه محیط زیست اضافه شده است.
- در تنظیم این بخش از طبقه بندی فعالیت های حفاظت از محیط زیست CEPA کمک گرفته شده است.
- با افزایش این بخش، طبقه بندی ISIC4 در حوزه محیط زیست توسعه یافته است.

**تغییرات - قسمت پنجم: تأمین آب، فاضلاب، مدیریت پسماند و
فعالیت های تصفیه**

ISIC4	ISIC3.1

تغییرات - قسمت دهم: اطلاعات و ارتباطات

- با توجه به درخواست کشورها و مطالعه طبقه بندی فعالیت های اقتصادی کشور امریکای شمالی، این بخش اضافه شده است.
- رشد سریع فعالیت های مخابراتی و ارائه خدمات اینترنتی و فن آوری اطلاعات از عوامل موثر ایجاد این بخش است.
- علاوه بر گروه بندی مجدد، برخی فعالیت ها از چهار قسمت ISIC3.1 (صنعت، حمل و نقل انبارداری و ارتباطات، مستغلات و اجاره، سایر فعالیت های خدمات عمومی اجتماعی و شخصی) به این قسمت منتقل شده است.

کارگروه های بازنگری طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران

اعضای ثابت گروه:

نمایندگان دفتر استانداردهای آماری

نماینده دفتر حساب های اقتصادی

نماینده صاحب نظر و متخصص در طبقه بندی

کارگروه های بازنگری طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران

کارگروه	نماینده مرکز	نماینده سازمان ها
کشاورزی، شکار، جنگل داری و ماهیگیری	دفتر آمارهای کشاورزی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت کشاورزی سازمان امور جنگل ها شیلات
استخراج معدن صنعت	دفتر آمارهای صنعت، معدن و محیط زیست دفتر حساب های اقتصادی	وزارت صنایع و معادن
تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا آب رسانی، فاضلاب، مدیریت پسماند و فعالیت های تصفیه	دفتر آمارهای صنعت، معدن و محیط زیست دفتر حساب های اقتصادی	وزارت نیرو سازمان محیط زیست
ساختمان	دفتر آمارهای زیربنایی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت مسکن و شهرسازی

کارگروه های بازنگري طبقه بندي فعاليت های اقتصادي ايران

کارگروه	نماینده مرکز	نماینده سازمانها
عمده فروشی و خرده فروشی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت بازرگانی
حمل و نقل و انبارداری	دفتر آمارهای زیربنایی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت راه و ترابری
فعالیت های خدماتی تأمین جا و غذا	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت بازرگانی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری
اطلاعات و ارتباطات	دفتر آمارهای زیربنایی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت ارتباطات و فن آوری اطلاعات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

کارگروه های بازنگری طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران

کارگروه	نماینده مرکز	نماینده سازمانها
فعالیت های مالی و بیمه	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	بانک مرکزی بیمه مرکزی
فعالیت های مستغلات	دفتر آمارهای زیربنایی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت مسکن
فعالیت های علمی، حرفه ای و فنی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت علوم
فعالیت های خدمات اداری و پشتیبانی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	
اداره امور عمومی و دفاع، تأمین اجتماعی اجباری	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	

کارگروه های بازنگری طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران

کارگروه	نماینده مرکز	نماینده سازمانها
آموزش	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت آموزش و پرورش وزارت علوم
فعالیت های سلامت و مددکاری اجتماعی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی
هنر، تفریح و سرگرمی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	-وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
سایر فعالیت های خدماتی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	
-فعالیت غیرقابل تفکیک خانوارها - فعالیت سازمان ها و هیئت های برون مرزی	دفتر آمارهای فرهنگی دفتر حساب های اقتصادی	

بخش سوم: معرفی نسخه ملی طبقه بندی

تاریخچه

- اولین نشریه طبقه‌بندی در سال ۱۳۳۴ توسط اداره کل آمار عمومی بر اساس نسخه اولیه ISIC تهیه شد.
 - در سال‌های ۱۳۴۵، ۱۳۴۶ و ۱۳۴۸ نیز این طبقه‌بندی مورد بازنگری قرار گرفت.
-

تاریخچه

□ از سال ۱۳۵۵ به بعد مرکز آمار ایران تمام نسخه های ISIC را از سازمان ملل گرفته و ضمن ترجمه کامل آن، فهرست فعالیت های اقتصادی ایران را بر اساس ISIC تهیه و کدگذاری کرده است.

□ نسخه طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس ISIC,3.1 در سال ۱۳۸۴ مورد بازنگری قرار گرفت.

□ نسخه ۴ طبقه بندی که در سال ۲۰۰۹ ارائه شده بود نیز در مرکز ترجمه و طبقه بندی ایران بر اساس آن در سال ۱۳۹۰ تجدید نظر شد.

تاریخچه

□ در سال ۱۳۷۶ وزارت صنایع اقدام به تهیه راهنمای کدگذاری کالا و خدمات صنعتی براساس ISIC,3 کرد.

□ از مشخصات بارز این سیستم، اول ایجاد ۵۰۰ عنوان تقسیمات جزئی تر در زیر طبقات ISIC,3 است، دوم تهیه لیستی از کالاها و خدمات مشمول هر کدام از زیر طبقات است که تعداد کل عناوین محصولات و خدمات در این مجموعه ۹۰۰۰ عنوان است که در قالب کدهای ۸ رقمی ارائه شده است.

خصوصیات و ویژگی های طبقه بندی

❖ از آنجا که طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس ISIC,4 تهیه شده، نحوه کدگذاری فعالیت ها کاملاً هماهنگ با کدگذاری مورد استفاده در ISIC است.

خصوصیات و ویژگی های طبقه بندی

❖ فعالیت اصلی واحدی که به چند نوع فعالیت اشتغال دارد مطابق توصیه ISIC، با توجه به میزان ارزش افزوده کالاهای به فروش رفته و یا خدمات ارائه شده توسط آن واحد تعیین می شود.

خصوصیات و ویژگی های طبقه بندی

❖ فعالیت خرده فروشی یک واحد صنعتی که محصولات تولید شده در آن واحد را به فروش می رساند به عنوان یک فعالیت مستقل محسوب نمی شود و جزء فعالیت صنعتی آن واحد به حساب می آید.

خصوصیات و ویژگی های طبقه بندی

❖ برخی فعالیت ها که در ایران وجود نداشت به منظور حفظ قابلیت مقایسه با طبقه بندی بین المللی جزء طبقه بندی به حساب آورده شده ولی تعداد کارگاه ها در این فعالیت ها صفر است.

نظام کدگذاری

- ۲۱ قسمت (کدهای الفبایی)
 - ۸۶ بخش (کدهای ۲ رقمی)
 - ۲۳۶ گروه (کدهای ۳ رقمی)
 - ۴۱۹ طبقه (کدهای ۴ رقمی)
 - ۶۰ زیر طبقه (کدهای ۵ رقمی)
-

اهم نظرات مرکز آمار ایران درباره پیش نویس طبقه بندی

1. تفصیلی تر شدن فعالیت های بخش کشاورزی
 2. تخصیص کد جداگانه برای پرورش زنبور عسل
 3. تخصیص کد جداگانه برای پرورش حیوانات به تفکیک سنتی و صنعتی
 4. جدا شدن کد صادرات و واردات از عمده فروشی
 5. تخصیص کد برای فعالیت های پشتیبانی استخراج نفت و گاز
 6. تخصیص کد جداگانه برای آموزش های علوم دینی
 7. تخصیص کد جداگانه برای سازمان های غیر دولتی
 8. تفصیلی تر شدن سازمان های دارای عضو به تفکیک دولتی و غیر دولتی
 9.
-

بخش های طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس

❖ A کشاورزی، جنگل داری و ماهیگیری

❖ B استخراج معدن

❖ C ساخت (تولید صنعتی)

❖ D تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا

❖ E تأمین آب؛ مدیریت فاضلاب و زباله و فعالیت های

تصفیه

بخش های طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس

F ➤ ساخت و ساز

G ➤ عمده فروشی و خرده فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه
موتوری و موتورسیکلت

H ➤ حمل و نقل و انبارداری

I ➤ فعالیت های خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا

J ➤ اطلاعات و ارتباطات

بخش های طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس

فعالیت های مالی و بیمه	K	❖
فعالیت های املاک و مستغلات	L	❖
فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی	M	❖
فعالیت های خدمات اداری و پشتیبانی	N	❖
اداره امور عمومی و دفاع؛ تأمین اجتماعی اجباری	O	❖
آموزش	P	❖

بخش های طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران بر اساس

- ❖ Q فعالیت های سلامت و مددکاری اجتماعی برای انسان
 - ❖ R هنر، تفریح و سرگرمی
 - ❖ S سایر فعالیت های خدماتی
 - ❖ T فعالیت های خانوارها به عنوان کارفرما؛ فعالیت های غیرقابل تفکیک خانوارها برای تولید کالاها و خدمات توسط خانوارها برای خود مصرفی
 - ❖ U فعالیت های سازمان ها و هیئت های برون مرزی
-

بخش چهارم: شیوه ثبت فعالیت و تعیین کد

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در فعالیتهای کشاورزی و پرورش حیوانات ذکر نام محصول و نام حیوان پرورشی در تعیین کد الزامی است، مانند کاشت و تولید گندم، پرورش درخت گیلاس، کاشت گوجه فرنگی، پرورش مرغ (مرغداری)، پرورش مرغ و خروس خانگی و ...

❖ در فعالیتهای صنعتی و تولیدی، ذکر نام محصول و حتی جنس برخی از آنها اهمیت دارد. برای مثال: تولید ماشین آلات یا تولید قطعات نشاندهنده نوع ماشین یا قطعه نیست و قابل کدگذاری نمی باشد و یا تولید جعبه با موادی مثل آهن، آلومینیوم، مس، چوب، پلاستیک و... دارای کدهای متفاوتی هستند.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در مورد فعالیت‌هایی که مربوط به «تولید» یا «تعمیر» کالایی است، حتماً عبارت «تولید» یا «تعمیر» باید همراه با فعالیت اصلی ذکر شود زیرا تولید یا تعمیر کالاها، هر یک دارای کد مستقل هستند. در مواردی که تولید و تعمیر کالا به صورت توأم انجام می‌شود، عبارت «تولید و تعمیر» باید به طور کامل و همراه نام کالا ذکر شود.

❖ دقت شود در تعیین فعالیت‌های زیر، صنعتی / ماشینی بودن فعالیت یا سنتی و خانگی بودن فعالیت را تعیین شود:

گاوداری (سنتی / صنعتی) ✓

مرغداری (سنتی و خانگی / صنعتی) ✓

تولید فرش (دستی / ماشینی) ✓

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در مورد فعالیت‌های مربوط به استخراج معدن و تولید محصولات باید جنس ماده معدنی و نام کالای تولید شده کاملاً مشخص شود. برای مثال فعالیت‌های تولید مواد شیمیایی یا استخراج سنگ قابل کدگذاری نیستند و ذکر نام ماده شیمیایی یا نام سنگ برای تعیین کد مورد نیاز است.

❖ فعالیت خرده فروشی یک واحد صنعتی که محصولات تولید شده در آن واحد را به فروش می‌رساند، به عنوان یک فعالیت مستقل در نظر گرفته نمی‌شود. این فعالیت باید جزء فعالیت صنعتی آن واحد به حساب آید. در طبقه‌بندی حاضر، فعالیت شیرینی‌پزی و نانوایی که محصولات تولید شده خود را به صورت خرده به مشتریان عرضه می‌کنند، فعالیت اصلی «تولید نان یا شیرینی» است و فروش آنها فعالیت فرعی محسوب می‌شود.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در مورد مشتریانی که فعالیت اصلی آنها فروش و توزیع کالا است دقت شود که اولاً فروش خرده یا عمده کالا را مشخص شود، دوماً نوع کالا به دقت شناسایی و ثبت شود. در غیر این صورت به دلیل وجود کدهای متفاوت برای عمده فروشی و خرده فروشی و همچنین کدهای منحصر به فرد برای فروش انواع کالاها، تعیین کد امکان پذیر نخواهد بود.

❖ در عمده فروشی‌ها حتماً کلمه «عمده‌فروشی» باید قبل از نام کالایی که فروخته می‌شود ذکر شود و در فعالیت‌های مربوط به واردات و صادرات کالا نیز حتماً واژه‌های عمده‌فروشی و یا «واردات» و «صادرات» را همراه نام کالا درج شود. (فعالیت‌های بنکداری، تجارت، حق العمل‌کاری، صادرات و واردات برحسب نوع کالا، جزء عمده فروشی آن کالا در نظر گرفته شده است.)

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در مورد فعالیت بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه، نام مؤسسه و نوع فعالیت باید به صورت مشخص درج شود و از نوشتن واژه «بانک» به تنهایی خودداری شود.

❖ فعالیت‌های ساخت و ساز (ساختمان) در بخش‌های جداگانه: ساخت بنای مسکونی و غیرمسکونی، ساخت راه و جاده، ساخت تأسیسات شهری مانند نیروگاه و کانال آبرسانی، و ساخت سایر پروژه‌های مهندسی عمران طبقه‌بندی شده‌اند. تعیین فعالیت اصلی مشتری در این بخش‌ها در انتخاب کد مورد نیاز است. بنابراین تلاش شود که زمینه اصلی فعالیت دقیقاً مشخص و ثبت شود.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ فعالیت‌های حمل و نقل بار و مسافر دارای کدهای مختلف هستند بنابراین تعیین نوع حمل و نقل (زمینی، دریایی، هوایی و ریلی) و همچنین تفکیک بار و مسافر آن در تعیین کد فعالیت مورد نیاز است. برای واحدهایی که کار حمل و نقل بار و مسافر را به صورت هم‌زمان بر عهده دارند، باید بر اساس اظهار پاسخگو فعالیتی که بیشترین درآمد را دارد انتخاب و ثبت شود.

❖ برای پاسخگویانی که دارای شرکت فنی و مهندسی بوده و فعالیت‌های متنوعی مانند طراحی و اجرای پروژه، مشاوره فنی، ساخت تأسیسات و بناها را بر عهده دارند، بر اساس اظهار مشتری، فعالیت اصلی تعیین و ثبت می‌شود.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ تجارت الکترونیک برای بسیاری از واحدهای تولیدکننده تنها یک روش از روش‌های گوناگون در معامله و فروش است، این گونه واحدها در رشته فعالیت اصلی خود طبقه‌بندی می‌شوند. یک استثنای قابل توجه برای این قاعده وجود دارد: در خرده‌فروشی، واحدهایی که فروش خود را بیش‌تر یا فقط از طریق اینترنت انجام می‌دهند در طبقه ۴۷۹۱۰ (خرده‌فروشی از طریق مؤسسات قبول سفارش‌های پستی یا اینترنت) طبقه‌بندی می‌شوند.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ دقت شود که فعالیتها بر اساس نوع کالای تعمیر شده به شکل زیر طبقه بندی می شوند، بنابراین از ثبت عنوان: تعمیر کالا به تنهایی باید اجتناب شود و نوع تعمیر به دقت تعیین شود:

✓ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت به ترتیب در طبقه های ۴۵۲۰۰ و ۴۵۴۰۰ طبقه بندی می شود.

✓ تعمیر رایانه ها و تجهیزات ارتباطی بسته به نوع کالا در گروه ۹۵۱ طبقه بندی می شود.

✓ تعمیر کالاهای شخصی و خانگی بسته به نوع کالا در گروه ۹۵۲ طبقه بندی می شود.

✓ تعمیر سایر ماشین آلات و تجهیزات در گروه ۳۳۱ طبقه بندی می شود.

✓ تعمیر ساختمان و سایر بناها در قسمت ۴۳ طبقه بندی می شود.

معیارهای ثبت فعالیت و تعیین کد

❖ در بعضی موارد، فعالیت افراد به گونه‌ای است که محل کار ثابتی ندارند، نظیر کارگری ساختمان، رانندگی تاکسی، دست‌فروشی دوره‌گرد و ... در این گونه موارد، رشته فعالیت را که فرد به آن اشتغال دارد به عنوان فعالیت اصلی محل کار درج می‌شود.

❖ برای افرادی که در وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا نهادهای انقلاب اسلامی کار می‌کنند، در صورتی که نام محل کار، گویای فعالیت آن است، نام وزارتخانه، سازمان، مؤسسه یا نهاد باید درج شود، چنانچه نام محل کار، فعالیت آن را مشخص نمی‌کند، علاوه بر نام محل کار، شرح فعالیت اصلی آن نیز باید درج شود.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۱)

بخش : کشاورزی، جنگل داری و ماهیگیری

➤ این بخش در برگیرنده بهره‌برداری از منابع‌های طبیعی گیاهی و حیوانی، شامل فعالیت‌های کشت محصول، رشد و پرورش حیوانات، برداشت چوب و سایر گیاهان، حیوانات یا فراورده‌های حیوانی از مزرعه یا زیستگاه‌های طبیعی دیگر است.

➤ در فعالیت‌های کشاورزی و پرورش حیوانات، ذکر نام محصول و نام حیوان پرورشی در تعیین کد الزامی است. مانند کاشت و تولید گندم، پرورش درخت گیلاس، کاشت گوجه فرنگی، پرورش مرغ (مرغداری)، پرورش مرغ و خروس خانگی و ...

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۱)

اگر فعالیت اصلی، کشاورزی، جنگل داری و ماهی گیری است یکی از موارد زیر انتخاب شده و اطلاع دقیق آن ثبت شود:

- ✓ کاشت (با نام دقیق محصول کاشته شده)
 - ✓ پرورش حیوان (با نام دقیق حیوان و نوع پرورش صنعتی یا سنتی)
 - ✓ جنگل داری و قطع درختان
 - ✓ ماهیگیری و آبی پروری (با ذکر پرورش در آب های ساحلی یا دریایی)
 - ✓ فعالیت های پشتیبانی کشاورزی (با ذکر پشتیبانی از زراعت، پشتیبانی از دامداری یا جنگلداری)
-

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۱)

۱ تولید گیاهان و حیوانات، شکار و فعالیت‌های خدماتی وابسته

این قسمت در برگیرنده دو فعالیت پایه است، یعنی تولید محصولات کشاورزی و تولید محصولات حیوانی، که شامل شکل‌های کشاورزی ارگانیک (آلی)، کاشت محصولات دستکاری شده ژنتیکی و پرورش حیوانات دستکاری شده ژنتیکی نیز می‌شود.

این قسمت همچنین در برگیرنده فعالیت‌های خدمات جنبی کشاورزی و همچنین شکار، تله‌گذاری و فعالیت‌های وابسته است.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۱)

➤ فعالیت‌های کشاورزی هیچ نوع فراوری بعدی فراورده‌های کشاورزی (طبقه‌بندی شده در قسمت‌های ۱۰ و ۱۱) (تولید فراورده‌های غذایی و نوشیدنی) و قسمت ۱۲ (تولید فراورده‌های توتون و تنباکو)) فراتر از اندازه مورد نیاز برای آماده کردن آن‌ها برای ارائه به بازارهای اولیه را در بر نمی‌گیرد. ولی، آماده‌سازی فراورده‌ها برای بازارهای اولیه در این جا گنجانده شده است.

➤ این قسمت شامل ساخت مزرعه (مثل تراس بندی زمین کشاورزی، زهکشی، آماده‌سازی شالیزار و غیره) که در بخش F (ساختمان) طبقه‌بندی می‌شود و خریداران و انجمن‌های تعاونی که به بازاریابی فراورده‌های زراعی می‌پردازند که در بخش G طبقه‌بندی می‌شوند، نیست.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

بخش : تولید صنعتی (ساخت)

❖ این بخش در برگیرنده تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد، ترکیبات یا اجزا به فرآورده‌های جدید است؛ ولی این سنج‌های یکتا و فراگیر برای تعریف تولید نمی‌تواند باشد. مواد، ترکیبات یا اجزای تغییر شکل داده شده مواد خامی هستند که محصولات کشاورزی، جنگل‌داری، ماهیگیری یا استخراج معدن و همچنین فرآورده‌های سایر فعالیت‌های تولید هستند. دگرگونی، نوسازی یا بازسازی اساسی کالاها معمولاً تولید محسوب می‌شود.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

❖ واحدهایی که به تولید اشتغال دارند اغلب کارگاه یا کارخانه توصیف می‌شوند و مشخصه آن‌ها استفاده از ماشین‌های برقی و تجهیزات جابه‌جایی مواد است. ولی، واحدهایی که مواد یا ترکیبات را با دست یا در خانه کارگران به فرآورده‌های جدید تبدیل می‌کنند و آن‌هایی که به فروش فرآورده‌های ساخته شده در همان محل فروش به مردم می‌پردازند، همچون نانوايي و خیاطی سفارشی‌دوز، نیز در این بخش گنجانده می‌شوند. واحدهای تولید ممکن است مواد را فراوری کنند یا با واحدهای دیگر برای فراوری مواد قرارداد ببندند. هر دو نوع از این واحدها در تولید گنجانده می‌شوند.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

تولید اجزا و قطعه‌های تخصصی، و وسایل و لوازم افزودنی، ماشین‌آلات و تجهیزات، بنا به قاعده کلی، در همان طبقه تولید ماشین‌آلات و تجهیزات همان قطعه‌ها و وسایل طبقه‌بندی می‌شوند. تولید اجزا و قطعه‌های غیرتخصصی ماشین‌آلات و تجهیزات، برای مثال موتور، پیستون، موتور برق، مونتاژ برقی، سویاپ، دنده، بولبرینگ غلتکی، در طبقه تولید مربوط طبقه‌بندی شده است، بدون در نظر گرفتن ماشین‌آلات و تجهیزاتی که این اقلام در آن‌ها جای داده خواهند شد. ولی، تولید اجزا و لوازم افزودنی یا پرس کاری یا حدیده کاری مواد پلاستیکی در طبقه ۲۲۲۰ گنجانده شده است.

نصب قطعات تشکیل دهنده محصولات ساخته شده، تولید محسوب می‌شود. این در برگیرنده نصب محصولات تولیدی از اجزای خریداری شده یا اجزای تولید خود است.

نصب ماشین‌آلات و تجهیزات، هنگامی که به عنوان فعالیتی تخصصی انجام گیرد، در ۳۳۲۰ طبقه‌بندی می‌شود.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

❖ بازیافت پسماند، یعنی فراوری پسماند به مواد خام ثانوی، در طبقه ۳۸۳۰ (بازیافت مواد) طبقه‌بندی شده است. با این که این کار ممکن است شامل تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی باشد، بخشی از تولید در نظر گرفته نمی‌شود. هدف اصلی این فعالیت‌ها تصفیه یا فراوری پسماند به شمار می‌رود و به این دلیل در بخش E (آبرسانی؛ فاضلاب، مدیریت پسماند و فعالیت‌های اصلاح) طبقه‌بندی شده‌اند. ولی، تولید فرآورده‌های نهایی جدید (بر خلاف مواد خام ثانوی) در تولید طبقه‌بندی می‌شود، حتی اگر این فرایندها از پسماند به صورت نهاده استفاده کنند. برای نمونه، تولید نقره از ضایعات فیلم، فرایند تولید در نظر گرفته شده است.

❖ تعمیر و نگهداری تخصصی ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی، تجاری و همانند آن، به طور کلی، در قسمت ۳۳ (تعمیر، نگهداری و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات) طبقه‌بندی شده است. ولی، تعمیر رایانه‌ها و کالاهای شخصی و خانگی در قسمت ۹۵ (تعمیر رایانه و کالاهای شخصی و خانگی) طبقه‌بندی شده و تعمیر وسیله‌های نقلیه موتوری در قسمت ۴۵ (عمده‌فروشی و خرده‌فروشی و تعمیر وسیله‌های نقلیه موتوری و موتورسیکلت) طبقه‌بندی شده است.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

اگر فعالیت اصلی تولید یا ساخت کالا و محصولی است، نوع فعالیت تولیدی و نام کالا را به دقت در یکی از گروه های زیر تعیین کنید:

- ✓ تولید فراورده های غذایی و آشامیدنی ها (با ذکر نام دقیق فراورده غذایی مانند انواع گوشت، روغن ها، میوه و سبزیجات، نان و شیرینی، ماکارونی، چای، انواع چاشنی یا کمپوت و کنسروها، آب معدنی و نوشابه ...)
- ✓ تولید منسوجات (با ذکر دقیق مرحله تولید منسوج و نام آن مانند ریسندگی و بافندگی، تکمیل منسوجات، تولید پارچه، تولید فرش (ماشینی یا دستی)، ...)
- ✓ تولید پوشاک و چرم (با ذکر دقیق نوع پوشاک مانند لباس یا جوراب، پوست خردار و محصولات چرمی و کیف و کفش)

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

- ✓ تولید چوب و محصولات چوبی؛ کاغذ و فراورده های کاغذی (با ذکر دقیق مرحله تولید محصول چوبی (مانند اره کشی و تولید ورق چوب یا تولید کالای ساخته شده از چوب) و ذکر نام محصول چوبی یا کاغذی مانند جعبه، ظرف، صفحه ام دی اف، خمیر کاغذ یا کاغذ مقوایی و ...)
- ✓ چاپ و تکثیر رسانه های ضبط شده (ذکر دقیق نوع فعالیت انجام شده به تفکیک چاپ انواع نشریات، فعالیت های خدماتی چاپ مانند حروف چینی یا صحافی، تکثیر فیلم یا موسیقی)
- ✓ تولید مواد و فراورده های شیمیایی، معدنی فلزی و غیرفلزی، دارویی و فراورده های پالایش شده نفت (ذکر دقیق نام ماده و محصول تولید شده مانند اسیدها با ذکر نام، پلاستیک یا لاستیک ها، کودهای شیمیایی، روغن های صنعتی، سموم، دارو و مواد شوینده و پاک کننده، شیشه، آجر و ...)

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

- ✓ تولید فلزات پایه و محصولات فلزی ساخته شده (ذکر دقیق نوع فلز مانند آهن، آلومینیوم، مس... و ذکر محصول ساخته شده مانند ریخته گری آهن، تولید دیگ بخار، تولید آلات برنده، روکش کردن فلزات و ...)
- ✓ تولید محصولات رایانه ای، الکترونیکی، نوری و تجهیزات برقی و ماشین آلات و سایر کالاها (ذکر دقیق نام کالا و محصول تولید شده مانند تولید کابل و سیم، تولید رایانه و تجهیزات مخابراتی، تولید وسیله برقی با ذکر نام آن، نام ماشین آلات (موتور توربین، کمپرسور، تجهیزات بالابر، راهسازی و..)، وسایل نقلیه موتوری سبک و سنگین، ریلی، جاده ای، دریایی و... ذکر دقیق نام کالا در بخش سایر کالاها مانند لوازم موسیقی، طلا و جواهر، مبلمان، وسایل پزشکی و ...)

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۲)

✓ تعمیر و نصب ماشین الات و تجهیزات (ذکر نام ماشین الات و تجهیزات تعمیر شده)

✓ فعالیت های کشت و صنعت (چنانچه واحدی هم زمان به کشت محصول و تولید با استفاده از محصول کشاورزی خود را دارد در این بخش قرار می گیرد)

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

بخش : عمده‌فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت

❖ این بخش در برگیرنده عمده‌فروشی و خرده‌فروشی (یعنی فروش بدون تغییر شکل) هر نوع کالا و ارائه هر نوع خدمات لازم برای فروش این کالاهاست. عمده‌فروشی و خرده‌فروشی آخرین مرحله در توزیع کالا است. کالاهایی که خرید و فروش می‌شوند مال‌التجاره نیز نامیده می‌شوند.

❖ تعمیر و وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت نیز در این بخش گنجانده می‌شود.

❖ فروش بدون تغییر شکل در برگیرنده عملیات (یا دستکاری‌های) معمول مربوط به فروش است، برای نمونه، جورکردن، درجه‌بندی کردن و سرهم کردن کالاها، آمیختن (مخلوط کردن) کالاها (مثل ماسه)، در بطری ریختن (با یا بدون شستن بطری پیش از آن)، بسته‌بندی کردن، تقسیم کردن فله و بسته‌بندی دوباره برای توزیع در مقادیرهای کم‌تر، ذخیره‌سازی (یخ زده، سردشده یا غیر آن)، تمیز کردن و خشک کردن محصولات کشاورزی، برش تخته‌های فیبر چوبی یا ورقه‌های فلزی به عنوان فعالیت ثانوی.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

عمده‌فروشی، فروش دوباره (بدون تغییرشکل) کالاهای نو و کارکرده به خرده‌فروش‌ها، کاربران صنعتی، تجاری، سازمانی یا حرفه‌ای، یا سایر عمده‌فروشان است یا مستلزم ایفای نقش واسطه یا نماینده در خرید کالاها برای این قبیل اشخاص یا شرکت‌ها یا فروش به آنها است. انواع اصلی کار و کسب‌های مشمول عبارت‌اند از عمده‌فروشان بازرگان، یعنی عمده‌فروشان که مالک کالاهایی هستند که می‌فروشند، مانند بازرگانان عمده‌فروش یا دلال‌ها، توزیع‌کننده‌های صنعتی، صادرکنندگان، واردکنندگان، و اتحادیه‌های خرید تعاونی، شعبه‌ها و دفترهای فروش (به‌جز فروشگاه‌های خرده‌فروشی) که توسط واحدهای تولیدکننده صنعتی یا استخراج‌کننده معدن جدا از کارخانه یا معدن آنها به منظور بازاریابی محصولات آنها اداره می‌شوند و تنها کار آنها گرفتن سفارش برای حمل مستقیم کالا از کارخانه یا معدن نیست. این شامل دلال‌های کالا، بازرگانان و عاملان و مونتاژکنندگان حق‌العمل‌کار، خریداران و اتحادیه‌های تعاونی که به بازاریابی محصولات کشاورزی می‌پردازند نیز هست. عمده‌فروشان غالباً کالاها را از نظر فیزیکی در مقادیرهای زیاد سرهم، جور و درجه‌بندی می‌کنند، کالاهای فله‌ای را تقسیم و در مقادیرهای کم‌تر دوباره بسته‌بندی و توزیع می‌کنند، مانند مواد دارویی؛ کالاها را انبار یا در یخچال نگهداری می‌کنند، تحویل می‌دهند و نصب می‌کنند، و در بالا بردن میزان فروش برای مشتری خود و طراحی برچسب فعالیت دارند.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

خرده‌فروشی، فروش دوباره (بدون تغییر شکل) کالاهای نو و کارکرده به عموم مردم برای استفاده یا مصرف شخصی یا خانگی، توسط فروشگاه‌ها، فروشگاه‌های بزرگ، دکه‌ها، مراکز قبول و تحویل سفارش پستی، فروشندگان دربه‌در، دوره‌گردان و دستفروشان، تعاونی‌های مصرف، سالن‌های حراج و غیره است. بیش‌تر خرده‌فروشان مالک کالایی هستند که می‌فروشند، ولی برخی از آنان در مقام نماینده یک کارفرما عمل می‌کنند و به شکل امانی یا حق‌العمل‌کاری فروش را انجام می‌دهند.

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

۴۵ : عمده‌فروشی و خرده‌فروشی و تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت

- این قسمت در برگیرنده همه فعالیت‌های مربوط به وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت (به جز ساخت و کرایه)، شامل کامیون و خودروی باری، است مانند عمده‌فروشی و خرده‌فروشی خودروی نو و دست دوم، تعمیر و نگهداری خودرو و عمده‌فروشی و خرده‌فروشی قطعات و لوازم الحاقی وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت. فعالیت‌های عاملان حق‌العمل کار که به عمده‌فروشی و خرده‌فروشی وسایل نقلیه می‌پردازند نیز در این جا گنجانده می‌شود.
 - این قسمت در برگیرنده فعالیت‌هایی مانند شستن، جلا دادن و غیره برای وسایل نقلیه نیز هست.
 - این قسمت در برگیرنده خرده‌فروشی سوخت خودرو و فرآورده‌های روغن‌کاری یا خنک‌کننده یا کرایه وسایل نقلیه موتوری یا موتورسیکلت نیست.
-

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

اگر فعالیت اصلی در زمینه عمده فروشی و خرده فروشی است، ابتدا عمده یا خرده فروشی بودن را تعیین کرده سپس نوع کالا را به دقت تعیین کنید. برخی از مثال ها به شرح زیر است:

- ✓ فروش وسایل نقلیه موتوری سبک و سنگین (عمده و خرده)
- ✓ تعمیر وسایل نقلیه موتوری
- ✓ عمده فروشی مواد خام کشاورزی و حیوانات زنده
- ✓ عمده فروشی مواد غذایی و آشامیدنی ها (به تفکیک و با تعیین نوع مواد غذایی)
- ✓ عمده فروشی منسوجات، پوشاک، کفش، قالی و قالیچه
- ✓ عمده فروشی دارو و مواد شوینده و آرایشی
- ✓ عمده فروشی کتاب، روزنامه، نوشت افزار و لوازم عکاسی
- ✓ عمده فروشی ظروف و لوازم خانگی
- ✓ عمده فروشی تجهیزات و ماشین آلات (با تعیین نوع ماشین آلات یا تجهیزات)
- ✓ عمده فروشی سوخت های جامد، مایع و گاز، مصالح ساختمانی، فلزات و کانه های فلزی

دستورالعمل شیوه ثبت فعالیت اقتصادی و تعیین کد مناسب (مثال ۳)

- ✓ خرده فروشی مواد غذایی، آشامیدنی و دخانیات (با تعیین نام کالا مانند خواربار، لبنیات، میوه و سبزی، گوشت)
- ✓ خرده فروشی پوشاک، منسوجات، کیف و کفش، قالی و قالیچه
- ✓ خرده فروشی مصالح ساختمانی، رنگ و براق آلات ساختمانی
- ✓ خرده فروشی وسایل خانگی برقی، مبلمان و تجهیزات روشنایی و وسایل و ظروف خانگی (با ذکر نام کالا)
- ✓ خرده فروشی کالاهای فرهنگی، ورزشی و تفریحی (شامل نوشت افزار، کتاب، وسایل بازی، تجهیزات ورزشی، موسیقی و...)
- ✓ خرده فروشی دارو، تجهیزات پزشکی، مواد شوینده و آرایشی
- ✓ خرده فروشی کالاهای دست دوم، خرده فروشی در دکه ها و بازارهای موقت، و خرده فروشی از طریق اینترنت و پست (با تعیین روش فروش و نام کالا)